"Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы" АҚ
2024 жылғы 1 жартыжылдығы бойынша тұтынушылар мен өзге де мүдделі тұлғалар алдында бекітілген тарифтік сметалардың, бекітілген инвестициялық бағдарламалардың орындалуы туралы жыл сайынғы есебі

"Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы" АҚ
табиғи монополиялар субъектісі туралы жалпы ақпарат

"Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы" АҚ (бұдан әрі- Қоғам) табиғи монополия субъектісі болып табылады. Әуежай қызметтері мемлекет реттейтін қызметтерге, қоғамдық маңызы бар нарық қызметтеріне, реттелетін қызметтермен технологиялық байланысты өзге де қызмет бойынша қызметтерге бөлінеді.

Қоғам келесі қызмет түрлері бойынша:

Табиғи монополия субъектілері Мемлекеттік тіркелімінің республикалық бөліміне енгізілді:

1) Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің ұшып көтерілуін және қонуын қамтамасыз ету;

2) Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

3) Әуе кемесі қонғаннан кейін жолаушылар әуе кемесі үшін үш сағат және сертификатталған жүк пен жүк жолаушы әуе кемелерінің түрлері үшін алты сағаттан нормативтен тыс әуежайында өңдеуге (тиеуге немесе түсіруге) жататын жүк (пошта) болған кезде әуеайлақта тұрақ орнын беру;

4) Әуежайдың базалық әуеайлағында әуе кемесіне тұрақ орнын беру.

Қоғам табиғи монополия субъектілерінің мемлекеттік тіркелімінің жергілікті бөліміне келесі қызмет бойынша кіреді

1) Электр энергиясын беру және тарату.

Табиғи монополиялар туралы Заңға сәйкес 4-бап 10-тармақ мынадай реттелетін қызметтер төмен қуатқа жатады, өйткені бұл қызметтерден түсетін табыс 2023 жылғы барлық реттелетін қызметтердің 5% аспайды:

1. Әуежайда өңдеуге (тиеуге немесе түсіруге) жататын жүктер (пошта) болған кезде әуе кемелерінің сертификатталған жүк пен жүк-жолаушы үлгілері

үшін 6 сағат және жолаушылар үшін қонғаннан кейін 3 сағаттан артық әуе кемесіне тұрақ орнын беру;

2. Әуежайдың базалық әуеайлағында әуе кемесіне тұрақ беру;

3. Электр энергиясын беру және тарату.

Ішкі рейстерде қызмет көрсету Кәсіпкерлік кодексе сәйкес әуежай бойынша қоғамдық маңызы бар қызметтерге жатады, атап айтқанда:

- Жолаушыларды отырғызу - түсіру (телескопиялық басқыш арқылы);
- Жүк пен почтаны өңдеу бойынша қызметтер;
- Әуе кемелерін қарсы алу-шығарып салу бойынша қызметтер;
- Әуе кемелерін жанар-жағармай материалдарымен қамтамасыз ету бойынша қызметтер;

Тасымалдау процесін қамтамасыз ету мақсатында пайдаланылатын әуежай үй-жайларын жалға беру бойынша қызметтері.

1. 2024 жылғы 1 жартыжылдығы бойынша инвестициялық бағдарламаны орындау

2024 жылға бекітілген инвестициялық бағдарламаның барлық іс-шаралары толық көлемде орындалды (қосымша 1-кесте, 2-кесте).

2. Уәкілетті орган бекіткен 2023 жылға арналған тарифтік сметалардың баптар бойынша орындалуы туралы ақпарат

(Қосымша 1-кесте 2-кесте 3-кесте 4-кесте 5-кесте)

Тариф саясаты

Қоғамға 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап ҚР КМ ААК 01.12.2023 жылғы № 75 бұйрығына сәйкес екі реттелетін қызметке шекті тарифтерді бекітті:

- Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, ҚР әуежайларында коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, әуе кемелерінің ұшуы мен қонуын қамтамасыз ету - ЕЖҰС-ң 1 тоннасына ҚҚС-сыз 2 294,14 теңге;
- Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, Қазақстан Республикасының әуежайларында коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, әуе кемелерінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету - ЕЖҰС-ң 1 тоннасына ҚҚС-сыз 916,63 теңге;

2024 жылдың басынан бастап Қоғам төмен қуатқа қатысты реттелетін қызметтерге индекстеу әдісін қолдана отырып ұлғайтылған тарифтерді қолданады.

- әуе кемесіне нормативтен тыс тұрақ бергені үшін тариф сағатына 1 тонна ЕЖҰС үшін - 6,17 теңгені құрады;

- базалық әуеайлақта ӘК тұрақ орнын беру тарифі тәулігіне 1 тонна ЕЖҰС үшін - 64,84 теңгені құрады;

- электр энергиясын беру және тарату бойынша тариф 1 кВт үшін - 0,45 теңгені құрады.

2024 жылы әуе кемелерін пайдаланушылардың өтінімдері бойынша Ақтөбе әуежайында қызмет көрсету кезінде қоғамдық маңызы бар қызметтерге және техникалық құралдарды ұсыну бойынша тарифтерді көтерілген жоқ.

3. Реттеліп көрсетілетін қызметтердің сапа және сенімділік көрсеткіштерін сақтау туралы

Қоғамға 2024 жылға арналған инвестициялық бағдарламаны бекіту кезінде сапа және сенімділік көрсеткіштері бекітілмеген, себебі бекітілген инвестициялық бағдарламаның іс-шаралары негізгі құралдарды сатып алуды ғана қамтиды.

4. Табиғи монополия субъектісі қызметінің тиімділік көрсеткіштеріне қол жеткізу туралы

Қоғамға 2024 жылға арналған Инвестициялық бағдарламаны бекіту кезінде табиғи монополиялар субъектісі қызметінің тиімділік көрсеткіштері бекітілмеген, себебі бекітілген инвестициялық бағдарламаның іс-шаралары негізгі құралдарды сатып алуды ғана қамтиды.

5. Негізгі қаржы-экономикалық көрсеткіштері

2024 жылдың 1 жартыжылдығының қорытындысы бойынша кірістер:

- Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің ұшып көтерілуін және қонуын қамтамасыз ету – 250 338,9 мың. теңге;

- Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету –100 024,0 мың. теңге.

2024 жылдың бірінші жартыжылдығындағы қызметтерге **шығыстар орын алды**:

- Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра

отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің ұшып көтерілуін және қонуын қамтамасыз ету – 212 004,2 мың.теңге;

- Коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша Қазақстан Республикасының әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемесінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету – 84 701,2 мың.теңге.

Қаржылық нәтиже:

- коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша ҚР әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемелерінің ұшуын және қонуын қамтамасыз ету - 38 334,7 мың теңге;
- коммерциялық емес мақсаттарда және халықаралық бағыттар бойынша ҚР әуежайларында техникалық қонуды жүзеге асыра отырып, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігі арқылы транзиттік ұшуларды жүзеге асыратын авиатасымалдарға қызмет көрсетуді қоспағанда, әуе кемелерінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету - 15 322,8 мың теңге.

1. 2024 жылғы 1 жартыжылдықта реттеліп көрсетілетін қызметтердің көрсетілген көлемі

1. «Ұшақ-ұшуларға қызмет көрсету» - 2 127 рейс;
2. «Өңделген жүк пен пошта» - 5 700 тонна;
3. «Жолаушыларға қызмет көрсету» - 462 517 адам;
4. «Әуе кемесінің ұшуын және қонуын қамтамасыз ету» - 109 121 тонна ЕЖҰС;
5. «Әуе кемесінің авиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету» - 109 121 тонна ЕЖҰС;
6. Әуежайда өңдеуге (тиеуге немесе түсіруге) жататын жүктер (пошта) болған кезде әуе кемелерінің сертификатталған жүк пен жүк-жолаушы үлгілері үшін 6 сағат және жолаушылар үшін қонғаннан кейін 3 сағаттан артық әуе кемесіне нормативтен тыс тұрақ орнын беру –655,9 тонна ЕЖҰС/ сағатына;
7. «Әуежайдың базалық әуеайлағында әуе кемесіне тұрақ орнын беру» - 4 160 тонна ЕЖҰС/ тәулігіне;
8. «Электр энергиясын беру және тарату» - 1 003,89 мың кВтс

2. Реттеліп көрсетілетін қызметтерді тұтынушылармен жүргізілетін жұмыс туралы ақпарат

Авиациялық қызметтер маусымдық сипатта болады: навигацияның көктемгі-жазғы кезеңінде (КЖК) әуе кемелерінің (ӘК) рейстер саны ұлғаяды. Авиация қызметінің маусымдық сипаты ағымдағы қаржылық нәтижеге және Қоғамның жағдайына әсер етеді.

"Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы" АҚ қосымша көлемдерді тарту бойынша іс - шаралар жүргізілуде - Әлия Молдағұлова әуежайы арқылы рейстерді ұлғайту бойынша әртүрлі авиакомпаниялармен келіссөздер және шарттық хат алмасу жүргізілуде. Авиакомпанияға әуежай қызметтеріне тарифтер мен алымдар, авиаотын құны туралы ақпараттық хаттар үнемі жіберіліп отырады.

Қазақстан Республикасының транзиттік әлеуетінің дамуына, сондай-ақ Ақтөбе әуежайының ыңғайлы орналасуына (Азия-Еуропа әуе трассаларының қиылысы) байланысты авиакомпаниялардың қызмет көрсету сапасына қойылатын талаптарының өзгеруі бойынша үрдістер туындайды. Осы мақсатта қызметкерлерді қызмет көрсетудің қазіргі заманғы әдістеріне қайта оқыту жөніндегі іс-шаралар жүргізіледі, сондай-ақ әуе кемелеріне және жолаушыларға қызмет көрсету үшін қажетті арнайы және автомобиль техникасының, жабдықтарының паркін жаңғырту және жаңарту жүзеге асырылады..

3. 2024 жылғы қызмет перспективалары (даму жоспарлары) және Қоғамның басым бағыттары.

Қоғамның 2024 жылға және одан кейінгі жылдарға арналған міндеті қызмет көрсету сапасын, көрсетілетін қызметтердің толықтығын төмендетпей, қолда бар ресурстар кезінде ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу, білікті персоналды сақтау болып табылады. Операциялық шығыстарды қысқарту, еңбек өнімділігін және Қоғам ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру, ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ететін қызметтерді техникалық қайта жарақтандыру және сертификатталған талаптарды орындау.

Жоспардың орындалуын, қызметтердің іске асырылуын және Қоғамның инвестициялық бағдарламасының орындалуын жүйелі бақылау.

Ақтөбе әуежайы жолаушылар мен жүк рейстерінің санын арттыру бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

2024 жылы Қазан мен Бакуге тұрақты жолаушылар рейстері қайта басталады деп күтілуде. Ташкент пен Үрімшіге тұрақты жолаушылар рейстерін ашу бойынша келіссөздер жүргізілуде. Жүк бағыттары бойынша 2024 жылы қытайлық Shandong Airlines авиакомпаниясы Үрімші - Ақтөбе - Үрімші тұрақты рейстерін орындай бастайды деп күтілуде. Әзірбайжандық Silk Way Airlines және

Silk Way West Airlines авиакомпанияларымен жүк рейстерін ашу бойынша келіссөздер жүргізілуде.

Жалпы алғанда, 2020 жылдан бастап Нукус, Тбилиси, Стамбул, Қазан, Баку қалаларына халықаралық тұрақты рейстер, Дубай, Рас-Эль-Хайма, Доха, Пхукет қалаларына чартерлік рейстер ашылды.

«Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы» АҚ ұшу салмағы бойынша барлық әуе кемелерін шектеусіз қабылдауға дайын. Өз тарапынан, әуежайлық қызмет көрсету мәселелерінде «Әлия Молдағұлова халықаралық әуежайы» АҚ алыс шетелді қоса алғанда, барлық бағыттар бойынша авиарейстерді қамтамасыз етуге және техникалық қызмет көрсетуге дайын.

Басқарма Төрағасы **Малиев Д.С.**

ЭжҚТБ бастығы **Игнатенко Т.А.**